

Uitvaartcentrum met crematorium Schipleidelaan

Toelichting watertoets

projectnr. 165818

revisie 03

30 november 2010

Opdrachtgever

Gemeente Oldenzaal

Ganzenmarkt 1

7571 CD Oldenzaal

datum vrijgave

30 november 2010

beschrijving revisie 03

Definitief, aangepast ontwerp

goedkeuring

W.J.A. de Fijter

vrijgave

S. Hammink

	Inhoud	Blz.
1	Inleiding	2
2	Huidige situatie	3
2.1	Locatie	3
2.2	Bodemopbouw	3
2.3	Geohydrologie	4
2.4	Waterhuishouding	4
2.5	Riolering	4
3	Beleid	5
4	Voorgenomen ontwikkeling	6
4.1	Inrichtingsplan	6
4.2	Waterhuishouding	6
4.3	Riolering	7
5	Conclusies en aanbevelingen	8
Bronnen	9	
	Europees beleid	13
	Nationaal beleid	13

Bijlagen

Bijlage 1	Waterparagraaf
Bijlage 2	Kadastrale kaart
Bijlage 3	Beleidskader
Bijlage 4	Afkoppelbeslisboom

1 Inleiding

Aanleiding

De gemeente Oldenzaal is voornemens om aan de Schipleideweg te Oldenzaal een crematorium en rouwcentrum te realiseren, en de bestaande begraafplaats uit te breiden. Voor deze ontwikkeling dient onder andere het proces van de watertoets doorlopen te worden.

Doel

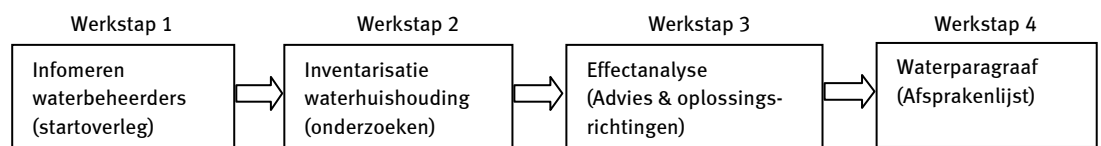
De watertoets heeft uiteindelijk tot doel om te komen tot een goed functionerend en beheersbaar ontwerp van de waterhuishouding en de riolering voor het plangebied, dat aansluit op het vigerende beleid van het rijk, de provincie, het waterschap en de gemeente. Hiertoe worden in dit stadium de randvoorwaarden en uitgangspunten voor het ontwerp van de waterhuishouding en riolering uitgewerkt en eventuele kansen of knelpunten voor het ruimtelijk planproces gesignaleerd.

Om dit te bereiken, is een drietal deelvragen beantwoord. Het betreft de onderstaande deelvragen:

1. Wat zijn de kenmerken van het huidige watersysteem en welke mogelijkheden bestaan er voor de toekomstige inrichting van het gebied?
2. Welke uitgangspunten/ eisen worden er vanuit het beleid aan de toekomstige inrichting van de waterhuishouding en riolering gesteld?
3. Wat is het effect van de voorgenomen ontwikkeling op het watersysteem en moeten er negatieve effecten worden gecompenseerd?

Werkwijze

Om bovenstaande vragen te beantwoorden zijn de werkstappen uit figuur 1-1 doorlopen. Begonnen is met een (telefonisch) overleg met het waterschap Regge en Dinkel en de gemeente Oldenzaal waarbij de uitgangspunten zijn besproken. Vervolgens zijn de (on)mogelijkheden van het gebied in beeld gebracht en is een effectanalyse uitgevoerd. De resultaten zijn opgenomen in de waterparagraaf. Deze kan door de initiatiefnemer worden toegevoegd aan de ruimtelijke onderbouwing.

figuur 1-1 Werkstappen watertoets

Leeswijzer

Na de inleiding in het eerste hoofdstuk is in hoofdstuk twee gestart met een situatiebeschrijving waarbij de bodemopbouw, (geo)hydrologie, aanwezige waterhuishouding en riolering is beschreven. In het derde hoofdstuk zijn de mogelijke consequenties vanuit het beleid vastgesteld. Het vierde hoofdstuk gaat in op de effecten van de voorgenomen ontwikkeling op de waterhuishouding en riolering van het plangebied. Het laatste hoofdstuk beschrijft de conclusies en aanbevelingen.

Status

Voorliggend rapport betreft de definitieve rapportage waarin de reactie van het waterschap is verwerkt. De definitieve rapportage kan toegevoegd worden aan de ruimtelijke onderbouwing.

2 Huidige situatie

2.1 Locatie

Het plangebied ligt ten westen van de bebouwing van Oldenzaal, dichtbij de woonwijk de Thij. Het perceel heeft een oppervlak van circa 12 hectare en is deels (0,5 hectare) verhard en bebouwd met parkeerplaatsen en een aula. Ongeveer 0,7 ha is in gebruik als begraafplaats. Het resterende deel (10,8 hectare) van de locatie is in gebruik als grasland.

figuur 2-1 locatie plangebied

2.2 Bodemopbouw

Maaiveldhoogte

De maaiveldhoogte van het plangebied bedraagt circa NAP. +27,0 à 29,5 m. Het plangebied heeft een helling richting de west-zuidwestzijde.

Regionale bodemopbouw

Volgens de Bodemkaart 1:50.000 bestaat de bodem uit een hoge zwarte enkeerdgrond (code zEZ23) in sterk lemig fijn zand aan de oostzijde en een kleiige beekdalgrond (code ABk) in siltige leem aan de westzijde.

De diepere ondergrond is opgebouwd volgens tabel 2-1. Hieruit blijkt dat de bovenste 25 m bestaan uit zand. Aan de bovenzijde is dit (soms lemig) fijn zand, naar de onderzijde meer grof. Op een diepte van 25 m - maaiveld begint een dik kleipakket, wat als de hydrologische basis mag worden beschouwd.

tabel 2-1 regionale bodemopbouw [Lit. 3], [Lit. 4] en [Lit. 5]

Globale diepte (m –mv)	Geohydrologische eenheid	Lithostratische eenheid	Lithologische samenstelling
0 - 13	Watervoerend pakket 1	Formatie van Bortel	Fijn zand
13-24	Watervoerend pakket 2a	Formatie van Drenthe	Grof zand
24- 25	Watervoerend pakket 2b	Formatie van Breda	Zand
25 - > 100	Hydrologische basis	Formaties van Breda en Rupel	Klei

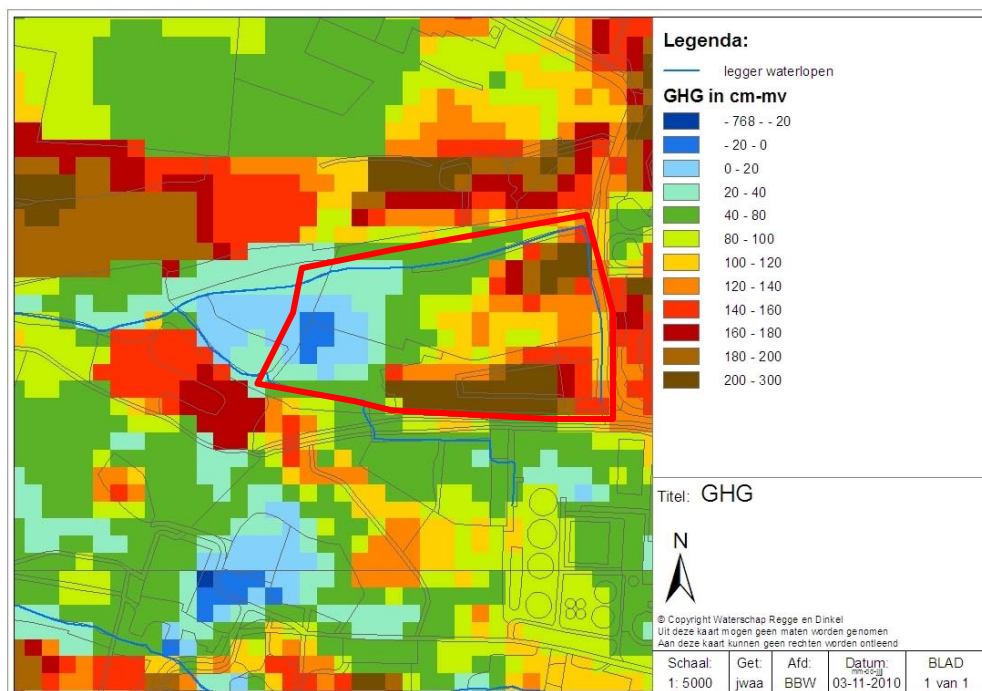
2.3 Geohydrologie

Grondwaterstanden

De literatuur is niet éénvoudig over de aanwezige grondwatertrappen in het gebied. De grondwatertrap patronen in de regio zijn volgens beide bronnen ([Lit. 32] en [Lit. 43]) wel hetzelfde.

Volgens de bodemkaart ligt de grondwatertrap aan de oostzijde op VII (GHG > 80 cm, GLG > 160 cm). Aan de westzijde is dit III (GHG > 40 cm, GLG 80 - 120).

Het regionale grondwatermodel van het waterschap bevestigt dit beeld. In figuur 2-2 wordt weergegeven hoe de verdeling van GHG is.

figuur 2-2: Berekende diepte van de GHG (cm - mv), bron: Waterschap Regge en Dinkel.

2.4 Waterhuishouding

Het plangebied ligt in het stroomgebied van de Gammelkerbeek dat uiteindelijk afwatert naar de Oude Bornsebeek. De afwatering van het gebied verloopt in westelijke richting. Het hemelwater infiltreert in de bodem/stroomt oppervlakkig af naar de watergangen aan de rand van het plangebied. Over het gebied loopt een kavelsloot. Gezien de ligging van de GHG mag worden aangenomen dat hier niet altijd water in staat.

2.5 Riolering

Het vuil water, dat afkomstig is van het gebouw wordt door een vuilwaterpomp naar de dichtbijliggende rioolwaterzuivering gevoerd.

3 Beleid

In dit hoofdstuk wordt een korte beschrijving gegeven van het relevante regionale beleid (provincie, waterschap en gemeente) en de randvoorwaarden en eisen die hieruit voort komen. Een beschrijving van het relevante Europees- en Rijksbeleid is opgenomen in Bijlage 3.

Waterhuishoudingsplan Provincie Overijssel 2010- 2015

Het belangrijkste uitgangspunt voor de provincie Overijssel is 'duurzaam waterbeheer', conform het landelijk beleid, vastgelegd in het Nationaal Bestuursakkoord Water en Waterbeheer 21e Eeuw. Duurzaam waterbeheer houdt in dat eventuele knelpunten niet worden afgewenteld in tijd, plaats of milieucompartiment. Daarnaast wordt gestreefd naar een natuurlijker beheer van water, dat minder afhankelijk is van technische maatregelen. Hiervoor is het nodig water als uitgangspunt te nemen voor de ruimtelijke ordening. In het streekplan is daarom als één van de hoofdlijnen vastgelegd dat water een ordenend principe is.

Een belangrijk onderdeel van het waterhuishoudingsplan is de functiekaart. De kaart is afgeleid van de plankaarten van het streekplan van de provincie Overijssel. Het beschrijft op welke doelen het lokale waterbeheer gericht dient te zijn. Verder wordt aangegeven, waar speciale aandachtspunten gelden, bijvoorbeeld voor de bescherming van grondwater.

Volgens de functiekaart(en) van de provincie zijn er voor het plangebied geen specifieke functies aangewezen. Vanuit de provincie worden derhalve geen extra eisen of randvoorwaarden gesteld.

Waterbeheersplan waterschap Regge en Dinkel 2010-2015

De Wet op de waterhuishouding verplicht waterbeheerders eens in de vier jaar een waterbeheersplan op te stellen. In dit plan geven zij aan hoe zij het natte rijks- en provinciebeleid vertalen naar concrete doelen en maatregelen voor hun beheersgebieden. Voor verdere informatie over het beleid van het waterschap wordt verwezen naar het waterbeheersplan 2010-2015, blz 59, onder kop watertoets. Sinds 2009 is er de digitale watertoets (www.dewatertoets.nl). Hiermee wordt het beleidsdeel van het waterschap doorlopen.

Aangezien het hier gaat om een begraafplaats is hierover contact opgenomen met het waterschap (Dolf Peters). Uit een door hem verzonden notitie bleek dat het drainagewater dat afkomstig is van begraafplaatsen en dat niet op actieve wijze wordt opgepompt niet verontreinigd is ten gevolge van de begravingen. Indien permanente onderbemaling nodig is kan een WVO-vergunning nodig zijn.

4 Voorgenomen ontwikkeling

4.1 Inrichtingsplan

Het ontwerp voorziet in de uitbreiding van de begraafplaats en crematorium. In onderstaande figuur is weergegeven hoe de ontwikkeling zal zijn.

figuur 4-1 schetsontwerp huidige situatie

Oppervlak verdeling

Door de toekomstige ontwikkeling neemt het verhard oppervlak toe met ca. 0,7 ha, hierbij gaat het om gebouwen (0,04 ha), parkeerplaatsen (0,09 ha) en verharde wegen en paden (0,58 ha). Bij andere onderdelen van de ontwikkelingen neemt de verharding niet toe (een aantal paden en parkeerplaatsen wordt onverhard aangelegd).

4.2 Waterhuishouding

Oppervlaktewater

De watergangen rondom het terrein zullen blijven liggen. De kavelsloot die over het terrein loopt zal worden gedempt. Dit dient bij het opstellen van de definitieve waterinrichting gecommuniceerd te worden met het waterschap.

Ontwateringsdiepte

Ten westen van de voorgenomen ontwikkeling zit GHG ondiep. Ter hoogte van de ontwikkeling zit GHG 80 cm - mv of dieper.

Berging

Door de toename van het verharde oppervlak zal de afvoer worden versneld. Dit moet worden gecompenseerd. Het water dat van de wegen en parkeerplaatsen afstroomt moet via een bodempassage lopen, waar het door wordt gefilterd en daarna toegevoegd aan

het grondwatersysteem. Het dakwater wordt geacht schoon te zijn en mag op een andere manier worden geborgen, bijvoorbeeld in een vijver.

Waterkwaliteit

Om vervuiling van het grond- en oppervlaktewater te voorkomen mogen geen uitlopende of anderszins uitspoelende bouwstoffen worden toegepast waardoor het afstromende hemelwater wordt vervuild. Bij de bouw van het crematorium worden deze materialen niet toegepast. Onbekend is of dergelijke maatregelen in de huidige situatie wel toegepast zijn en of er dus sprake is van een verbetering of 'standstill'. In ieder geval is er geen sprake van een achteruitgang.

4.3 Riolering

Het vuilwater kan (middels een pomp) worden aangesloten op de vuilwaterriolering van de gemeente. Hierin verandert niks.

Ten aanzien van de vuilwaterafvoer verandert er niks. Het huidige hoofdgebouw blijft op de vuilwaterriolering aangesloten, de afvoer hieruit blijft hetzelfde.

5 Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

Op basis van de eerdere hoofdstukken worden onderstaande conclusies getrokken.

Wat zijn de kenmerken van het huidige watersysteem en welke mogelijkheden bestaan er voor de toekomstige inrichting van het gebied?

- De watergangen in het plangebied kunnen zorgdragen voor de afvoer van het hemelwater;
- De bodem is geschikt voor infiltratie. Door de toename in verhard oppervlak zal er minder water naar de bodem infiltreren;
- De huidige riolering blijft gelijk.

Welke uitgangspunten/ eisen worden er vanuit het beleid aan de toekomstige inrichting van de waterhuishouding en riolering gesteld?

- De toekomstige situatie moet voldoen aan de beslisbomen afkoppelen hemelwater van waterschap Regge en Dinkel;
- De vuilwaterafvoer moet aangesloten worden op de riolering (gelijk aan huidige situatie);
- Er mogen geen uitlogende of anderszins uitspoelende bouwmaterialen worden toegepast die het afspoelende hemelwater vervuilen;

Wat is het effect van de voorgenomen ontwikkeling op het watersysteem en moeten er negatieve effecten worden gecompenseerd?

- Het verhard oppervlak neemt toe, hierdoor komt het hemelwater versneld tot afvoer. Er moet derhalve compenserende berging te worden aangelegd;
- Voor het graven en dempen van oppervlaktewater moet een Keurontheffing bij het waterschap worden aangevraagd.

Aanbevelingen

- Het waterschap wil geen verhoogde afvoer op de beken die langs het gebied stromen. Toename van afstroming van verharde oppervlakken moet dus worden geborgen. Water dat van wegen en parkeerterreinen loopt moet via een bodempassage worden geïnfiltreerd. Er wordt aanbevolen om het parkeerterrein en de gebouwen af te koppelen op een 'droge berging' (een wadi), de verharde wegen en paden kunnen worden afgekoppeld op een greppel die langs de wegen loopt.
- In de huidige situatie zijn er geen bijzondere voorzieningen ten aanzien van de kwaliteit van het grondwater in de begraafplaats. Deze situatie kan blijven bestaan.

Bronnen

- [Lit. 1] 'Terreininrichtingsvisie Uitvaartcentrum met Crematorium Oldenzaal' , Adviesbureau de Meent, oktober 2009.
- [Lit. 2] Waterschap Regge en Dinkel, Wateratlas Twente, geraadpleegd op 26-01-2010.
- [Lit. 3] Bodemkundig Informatie Systeem, Alterra.
www.bodemdata.nl
- [Lit. 4] Omgevingsvisie provincie Overijssel, 12 januari 2009.
- [Lit. 5] Dinoloket, geraadpleegd op 26-01-2010.
www.dinoloket.nl

Bijlage 1 : Waterparagraaf

Inleiding

De gemeente Oldenzaal is voornemens om aan de Schipleidelaan te Oldenzaal de bestaande begraafplaats met crematorium uit te breiden. Voor deze ontwikkeling is een wijziging in het bestemmingsplan noodzakelijk. De waterparagraaf wordt voor de ruimtelijke onderbouwing aan het bestemmingsplan toegevoegd. Voor de achtergronden wordt verwezen naar de toelichting op de waterparagraaf (Toelichting Watertoets Begraafplaats en Crematorium Oldenzaal, Ingenieursbureau Oranjewoud, 22 november 2010).

Huidige situatie

Het plangebied is gelegen ten westen van de bebouwing van Oldenzaal, ter plaatse van de huidige begraafplaats met crematorium aan de Schipleidelaan te Oldenzaal. Het gebied heeft een oppervlakte van circa 12 hectare en is deels verhard. Een ander deel is in gebruik als begraafplaats. Het deel van het gebied waar de uitbreiding is gepland heeft in de huidige situatie een agrarische functie. Bij de ontwikkeling zal het verhard oppervlak toenemen.

Toekomstige situatie

Bij de ontwikkeling van het gebied dient rekening gehouden te worden met mogelijke knelpunten en aandachtspunten ten aanzien van de waterhuishouding en riolering. De voorgenomen ontwikkeling wordt daarvoor beoordeeld aan de hand van de thema's uit de 'handreiking watertoets deel 2'. De relevante punten worden hieronder behandeld.

- *Wateroverlast*

De voorgenomen ontwikkeling heeft een toename van het verhard oppervlak tot gevolg. De afvoer wordt hierdoor versneld. Hierdoor is het noodzakelijk extra berging te creëren.

- *Riolering*

De bestaande bebouwing is aangesloten op het vuilwaterriool. In de toekomstige situatie verandert dit niet.

- *Grondwateroverlast*

De ontwateringsdiepte ter hoogte van de voorgenomen ontwikkeling is voldoende, er zijn geen aanvullende maatregelen nodig.

- *Grond- en oppervlaktewaterkwaliteit*

Om vervuiling van het grond- en oppervlaktewater te voorkomen mogen geen uitlopende of anderszins uitspoelende bouwstoffen worden toegepast waardoor het afstromende hemelwater wordt vervuild. Bij de bouw van het crematorium worden deze materialen niet toegepast.

- *Watervoorziening*

Door de toename van de berging neemt mogelijk de hoeveelheid oppervlaktewater toe, dit is afhankelijk van de keuze voor een droge of een natte berging. Er wordt niet meer water afgevoerd via het oppervlaktewater. In de wateraanvoer verandert niets. Het plan behelst het dempen van een sloot, er wordt verwacht dat dit geen effect heeft op de waterhuishouding buiten het terrein.

- *Veiligheid*

De plannen heeft geen invloed op waterkeringen, deze liggen niet in de buurt van het plangebied.

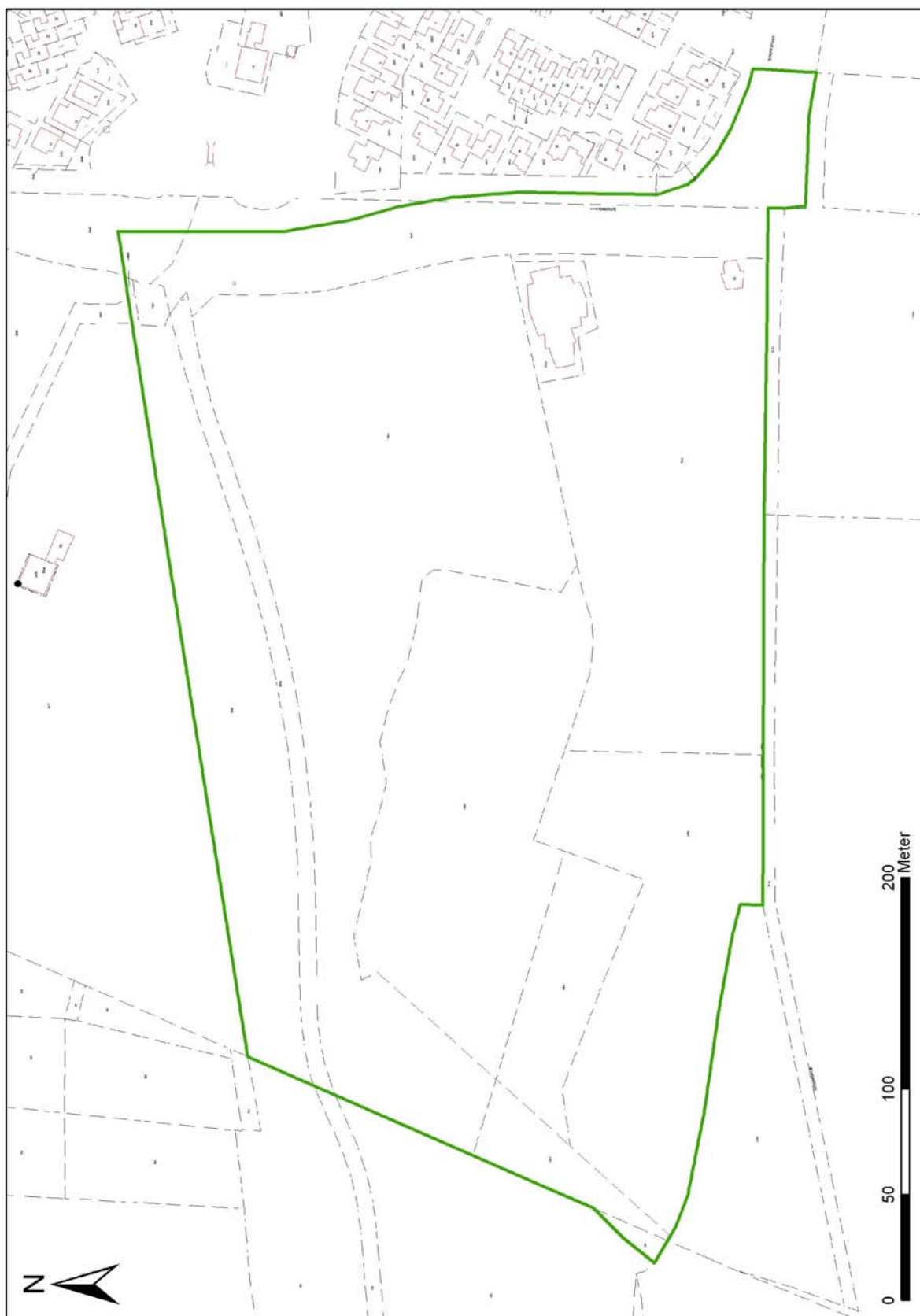
- *Volksgezondheid*

Er hoeven geen aanvullende maatregelen te worden genomen in verband met de aanwezigheid van de begraafplaats en de volksgezondheid. Nieuw aan te leggen watergangen moeten voldoende diepte en doorstroming hebben. Infiltratievoorzieningen hebben een korte ledigingstijd (minder dan 48 uur). Voor de toekomstige ontwikkeling worden behoudens riolering en berging geen nieuwe waterhuishoudkundige voorzieningen aangelegd.

- *Beheer en onderhoud*

De watergangen zijn in de huidige situatie goed bereikbaar voor beheer en onderhoud en blijven dit ook in de toekomstige situatie. De opdrachtgever draagt zorg voor het beheer en onderhoud.

Bijlage 2 : Kadastrale kaart

Bijlage 3 : Beleidskader

In deze bijlage worden het beleid beschreven van de overheid, voor zover dit kaderstellend is voor het waterbeleid. Deze kaders zijn af te leiden uit Europese regelgeving en rijksbeleid.

Europees beleid

Europese Kaderrichtlijn Water

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) bevat hoofddoelstellingen 'in ontwikkeling' voor het te voeren waterkwaliteitsbeleid. Er is gekozen voor een aanpak op het niveau van stroomgebieden. Koolveen ligt in het deelstroomgebied Rijn-Oost, waarin vijf waterschappen, drie provincies, Rijkswaterstaat en gemeenten samenwerken. In 2015 moeten alle watersystemen in de Europese Unie in een goede chemische en ecologische toestand verkeren. De KRW geeft ook richtlijnen voor de emissieaanpak, de monitoring en de manier van samenwerken binnen het waterbeheer. De richtlijn is een resultaatsverplichting waarvoor de betrokkenen nauw moeten samenwerken. Het Nederlandse uitgangspunt voor de invulling van de kaderrichtlijn is een realistische en pragmatische aanpak. De doelen en maatregelen moeten haalbaar en betaalbaar zijn.

Natura 2000

De minister van LNV heeft voor Nederland 162 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ongeveer 69% is water, de rest (31%) is land. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Uitgangspunt van deze gebieden is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen.

Nationaal beleid

Vierde Nota Waterhuishouding

Het landelijk waterbeleid is in 1998 vastgelegd in de Vierde Nota Waterhuishouding. Een belangrijk thema hierin is de optimalisatie van het waterbeheer in de stad door gemeenten en waterschappen. Speerpunten van de 4e Nota zijn: de hydrologie (onder andere vasthouden van water), ecologie, relatie van stedelijk water met de omgeving, de beleving van het water en de waterketen (drinkwaterbereiding, riolering en afvalwaterbehandeling). In de nota is aan de provincies gevraagd het gewenste grond- en oppervlaktewaterregime (GGOR) vast te stellen. Door het vaststellen van het GGOR worden de waterdoelen in een gebied gedefinieerd. Vervolgens zullen de waterschappen het GGOR realiseren.

Waterbeheer 21^e eeuw

In 2001 is het rapport Waterbeheer 21e eeuw (WB21) verschenen. Aanleiding voor dit rapport was de wateroverlast eind jaren negentig en de voorspelde klimaatontwikkeling met meer neerslag en heviger buien. In het rapport wordt het belang van vasthouden en bergen van water benadrukt. Hiermee zal de veiligheid van Nederland in de toekomst op

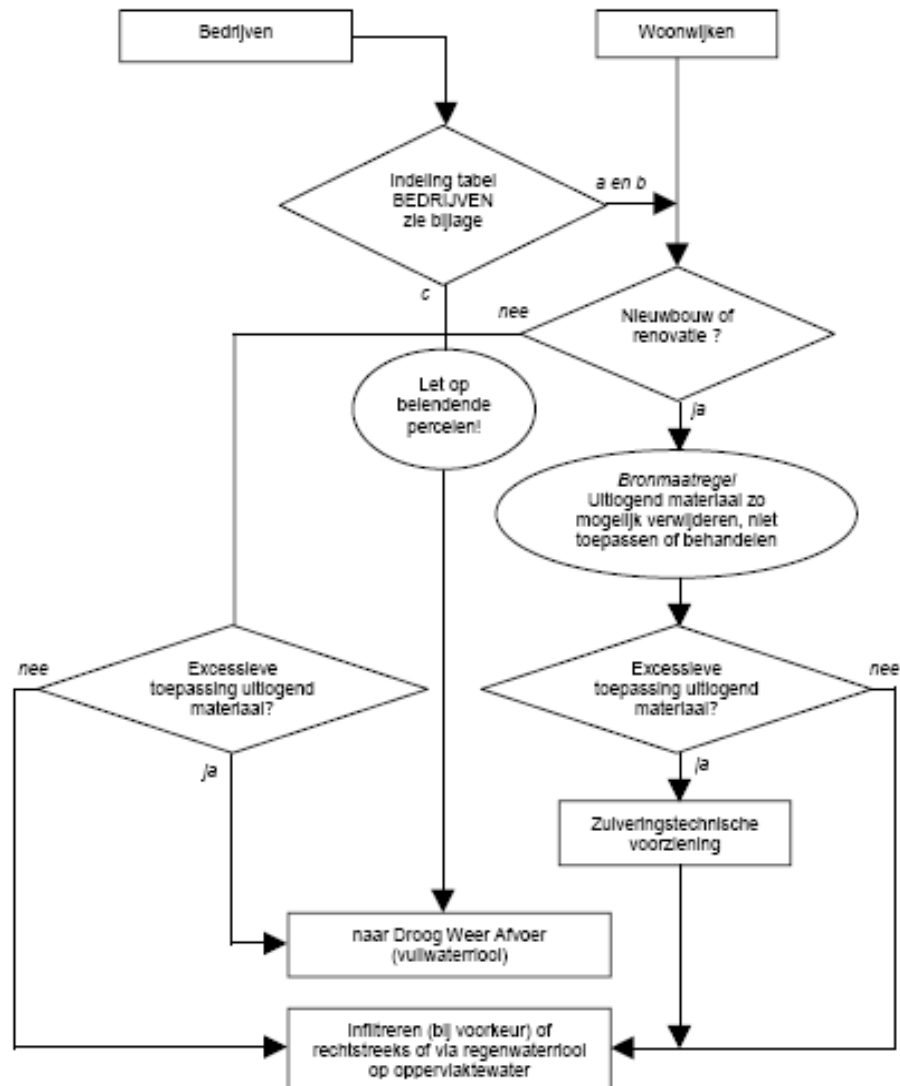
peil moeten worden gehouden. Vergroten van de afvoercapaciteit is pas aan de orde wanneer de mogelijkheden voor het vasthouden en bergen van water zijn benut.

Nationaal Bestuursakkoord Water Actueel

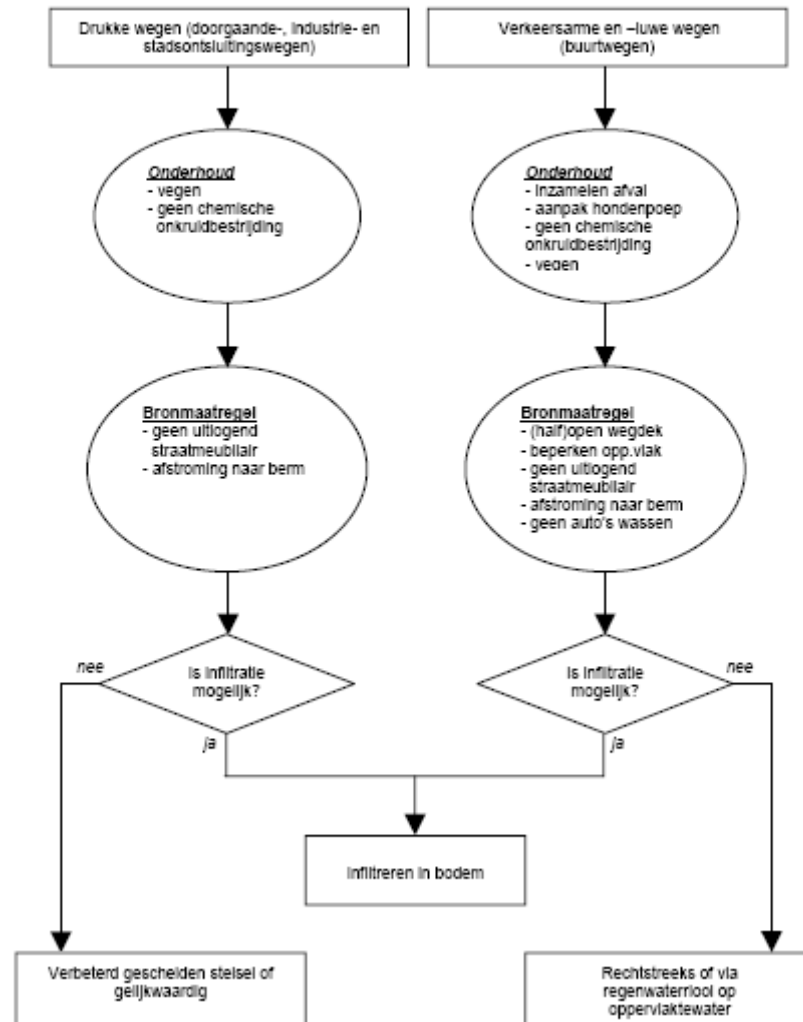
In 2003 sloten Rijk, Interprovinciaal Overleg, Unie van Waterschappen en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW). Dit akkoord is te beschouwen als het bestuurlijke antwoord op het rapport WB21. In het akkoord zijn maatregelen afgesproken met als doel het watersysteem in 2015 'op orde' te hebben. In het bestuursakkoord zijn taakstellende afspraken opgenomen over veiligheid en wateroverlast. Ook is een impuls gegeven aan het gebruik van de watertoets. De watertoets zorgt voor een vroegtijdige afstemming tussen ruimtelijke plannen en de waterhuishouding. Het NBW is geactualiseerd naar het NBW-Actueel, dat in 2008 is ondertekend.

Bijlage 4 : Afkoppelbeslisbomen

Regenwater van daken

Regenwater van wegen

Regenwater van terreinen

